

Gemeente Hoorn

Sociaal Profiel + Whize Segmentatie

In dit document zijn de gegevens uit de arrangementenmonitor Sociaal Profiel Hoorn 2022 en de gegevens uit het WhizeGuide Segmentatiemodel (2022) zo goed mogelijk samengevoegd voor een adequaat beeld van de gemeente. Tevens zal er waar gepast een vergelijking worden gemaakt met de omgeving.

Demografie

In 2022 telde Hoorn **74,295 inwoners** verdeeld over **34,476 huishoudens**.

Hoorn	#	%
0 t/m 17 jaar	14.488	19,5%
18 t/m 64 jaar	44.651	60,1%
65 t/m 80 jaar	12.036	16,2%
80+ jaar	3.120	4,2%
Totaal	74.295	100,0%

Met de bovenstaande verdeling wijkt Hoorn niet af van het landelijk gemiddelde. Er wordt echter wel een verandering voor de **komende twintig jaar** voorspeld; de prognose is dat het **inwonersaantal** van de gemeente met iets meer dan 3% **stijgt**, terwijl het aantal **jongeren** (tot 15 jaar) met 6% **daalt** en het aantal **ouderen** (80+) met 162% **stijgt**.¹ Regio West-Friesland heeft eenzelfde prognose.

Hoorn + 20 jaar	#	%
0 t/m 17 jaar (-6%)	13.618	17,8%
18 t/m 64 jaar	43.111	56,3%
65 t/m 80 jaar	11.621	15,2%
80+ jaar (+162%)	8.175	10,7%
Totaal (+3%)	76.525	100,0%

De meeste 65+'ers wonen in **Blokker** (Whize: 'Gezellige Emptynesters'), de meeste jongeren (t/m 17 jaar) in **Bangert-Oosterpolder** (Whize: 'Plannen en Rennen').

¹ Platform 31, Trends en opgaven voor Westfriese gemeenten, 2018

De gemeente Hoorn had in 2022 qua etniciteit de volgende samenstelling.

Hoorn	#	%
Autochtoon	55.425	74,6%
Niet-westerse migr. achtergrond	11.441	15,4%
Westerse migr. achtergrond	7.429	10,0%
Totaal	74.295	100,0%

In **Kersenboogerd-Noord** woont het grootste aandeel inwoners met een westerse en niet-westerse migratieachtergrond. Daarop volgen **Grote Waal, Risdam-Noord** en **Kersenboogerd-Zuid** met aandeel inwoners met een (westerse of niet-westerse) migratieachtergrond (Whize: 'Dromen en Rondkomen' kent de grootste culturele diversiteit).

Qua opleidingsniveau had Hoorn in 2021 de volgende samenstelling.²

Hoorn	#	%
Laag opgeleid	21.174	28,5%
Middel opgeleid	32.764	44,1%
Hoog opgeleid	20.357	27,4%
Totaal	74.295	100,0%

Met deze verdeling heeft Hoorn iets meer middel- en laag opgeleide inwoners, en dus iets minder hoogopgeleide inwoners, dan het landelijk gemiddelde. Het grootste aandeel **lager opgeleiden** is te vinden in **Grote Waal**, gevolgd door **Kersenboogerd-Zuid** en **Risdam-Noord** (Whize: 'Dromen en Rondkomen'). Het grootste aandeel **hoger opgeleiden** is te vinden in **Bangert-Oosterpolder**, gevolgd door de **binnenstad** en **Blokker** (Whize: 'Plannen en Rennen'; 'Stedelijk Dynamiek'/'Jong en Hoopvol' en 'Gezellige Emptynesters').

² De data van 2022 waren nog niet beschikbaar op het moment van schrijven

Qua financiën stond Hoorn er in 2021 niet significant slechter voor dan de landelijke benchmark.³

Hoorn	#	%	Landelijk gemiddelde
Huishoudens met laag inkomen	12.894	37,4%	39,2%
Huishoudens met inkomen onder 120% minimum	4.723	13,7%	13,5%
Huishoudens met schulden	2.827	8,2%	7,8%

De gemiddelde WOZ-waarde in Hoorn is €288k en ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde van €314K. De laagste WOZ-waarden vind je in **Grote Waal, Risdam-Noord en -Zuid**, en **Kersenboogerd-Noord**. De hoogste WOZ-waarden (tevens ook boven landelijk gemiddelde) zijn er in **Bangert-Oosterpolder, Nieuwe Steen, Blokker** en **Venelaan-kwartier**. De binnenstad kent de meeste huurwoningen (33,1%) waardoor de inwoners hier waarschijnlijk sneller kwalificeren als Whize-segment 'Jong en Hoopvol'.⁴

De huishoudens die de meeste moeite hebben met rondkomen zijn te vinden in respectievelijk **Kersenboogerd-Noord, Grote Waal** en **Risdam-Noord** (Whize: 'Dromen en Rondkomen'). Ook qua sociale eenzaamheid en mentale gezondheid scoren deze wijken het slechtst. Over het algemeen zijn dit de wijken met de minste welstand.

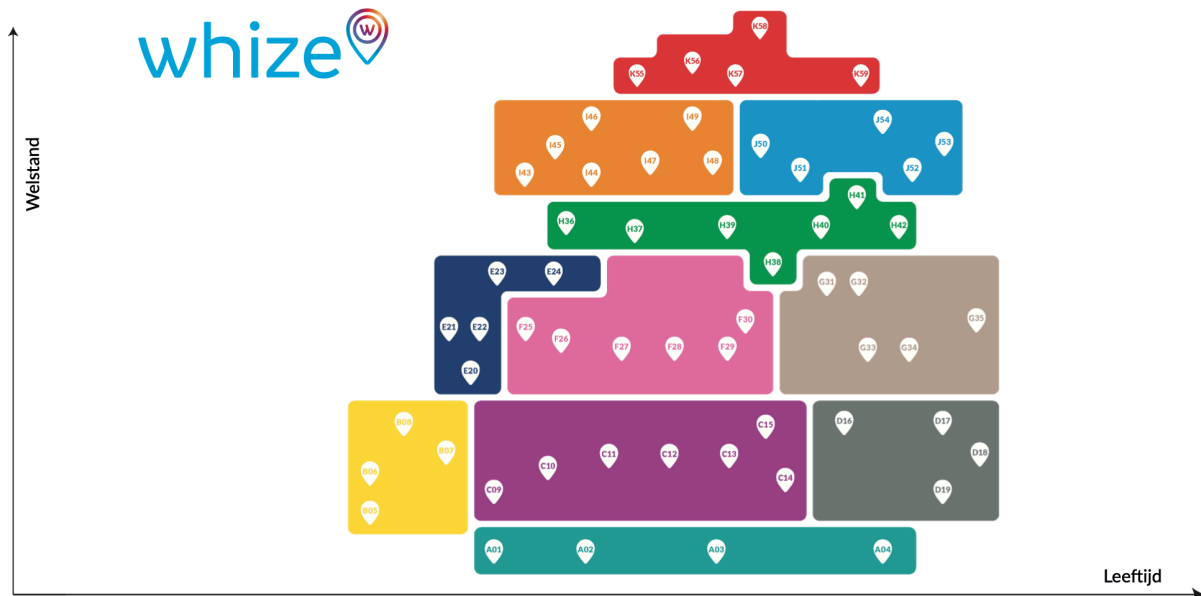
De wijken **Bangert-Oosterpolder, Nieuwe Steen** en **Blokker** scoren het hoogst als het gaat om welstand en zelfredzaamheid (Whize: 'Plannen en Rennen'; 'Zorgeloos en Actief' en 'Gezellige Emptynesters'). De **binnenstad** kent weliswaar **economische voorspoed**, net als de hierboven genoemde wijken: groot aandeel hoger-opgeleiden, hogere WOZ-waarden, hogere inkomens (echter ook hoger kosten van levensonderhoud). Daar tegenover staan wat **minder gunstige sociale indicatoren**: grootste aandeel zware drinkers, hoger percentage risico op depressie, hoger percentage ervaart stress.

³ De data van 2022 waren nog niet beschikbaar op het moment van schrijven

⁴ Het verschil met het segment 'Stedelijk Dynamiek', wat ik ook prima vind passen bij de binnenstad, zit hem voornamelijk in de kenmerken: koopwoning/huurwoning en boven-modaal/ (beneden-)modaal.

Whize Segmentatie-model

Het Whize segmentatie-model kent een verdeling van de bevolking over twee assen: welstand en leeftijd. Die verdeling ziet er schematisch als volgt uit:

Daarbij staan de verschillende blokken voor bevolkingsgroepen die qua welstand en/of leeftijd overeenkomen. De groepen, inclusief beknopte typering en geordend op welstand (van minst naar meest), zien er als volgt uit:

A - Dromen en Rondkomen

Qua welstand de onderste laag, qua leeftijd 30 - 50 jaar;

B - Jong en Hoopvol

Weinig welstand ontwikkeld, want deze groep is nog vrij jong (< 40 jaar); studerend, bijbaan en op kamers.

C - Volks en Uitgesproken

Lage welstand, woont en werkt relatief eenvoudig; (beneden-)modaal, (sociale) huurwoning, sociaal vertier, buurtmensen.

D - Bescheiden Ouderen

Lage welstand, maar wel op leeftijd (> 60 jaar); praktijkgericht opgeleid, (beneden-)modaal, huurwoning of appartement.

E - Stedelijk Dynamiek

Druk, ambitieus en sociaal, < 50 jaar, hoger opgeleid (uni), koopappartement in stad.

F - Gewoon Gemiddeld

30 - 60 jaar, modaal, koopwoning, kinderen, middelbaar opgeleid, auto.

G - Gezellige Emptynesters

> 60 jaar, kinderen uit huis, modaal, koopwoning, vrijwilligerswerk, dagjes weg.

H - Landelijke Vrijheid

50 - 80 jaar, plattelandsmensen, modaal (x1,5), vrijstaande woning, buiten.

I - Plannen en Rennen

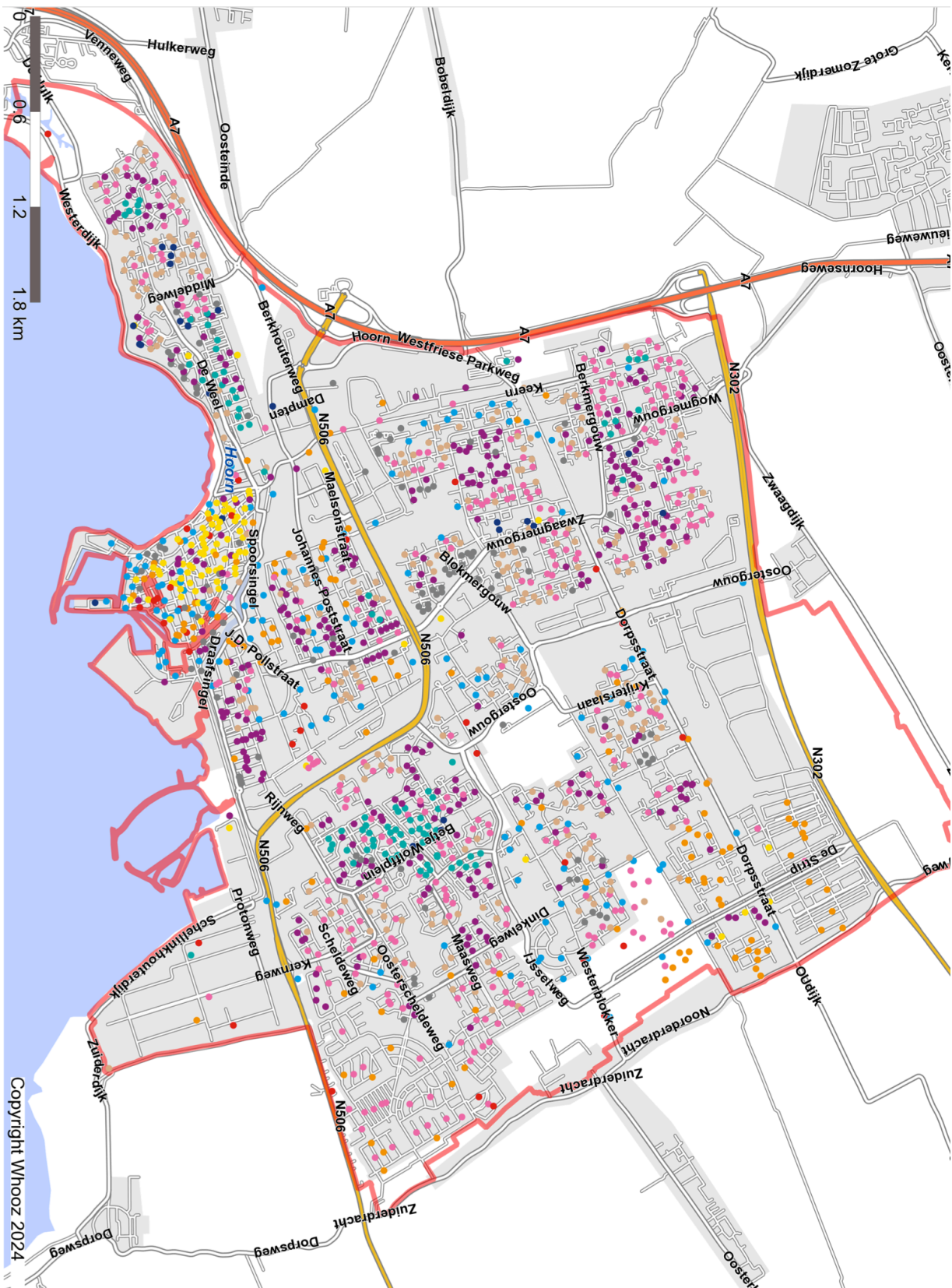
30 - 55 jaar, kinderen, hoger opgeleid, 2x modaal, nieuwbouwwoning, 2 auto's.

J - Zorgeloos en Actief

> 50 jaar, geen kinderen, 1,5x modaal, hoger opgeleid, golfen, beleggen, VPRO.

K - Luxe Leven

45 - 75 jaar, qua welstand de topklasse.

- A - Dromen en Rondkomen
- B - Jong en Hoopvol
- C - Volks en Uitgesproken
- D - Bescheiden Ouderen
- E - Stedelijke Dynamiek
- F - Gewoon Gemiddeld
- G - Gezellige Emptynesters
- H - Landelijke Vrijheid
- I - Plannen en Rennen
- J - Zorgeloos en Actief
- K - Luxe Leven
- M Gemeente Hoorn

Copyright Whooz 2024

Interesses vanuit Whize

Volgens het Whize-segmentatiemodel kent Hoorn de volgende verdeling:

Hoorn	Aantal huishoudens (#)	%
A - Dromen en Rondkomen	2093	6,1%
B - Jong en Hoopvol	1701	4,9%
C - Volks en Uitgesproken	7083	20,5%
D - Bescheiden Ouderen	4021	11,7%
E - Stedelijke Dynamiek	560	1,6%
F - Gewoon Gemiddeld	6289	18,2%
G - Gezellige Emptynesters	5324	15,4%
H - Landelijke Vrijheid	6	0,02%
I - Plannen en Rennen	3616	10,5%
J - Zorgeloos en Actief	3183	9,2%
K - Luxe Leven	600	1,7%
Totaal	34476	100,0%

De grootste **verschillen** tussen Hoorn en West-Friesland zitten tussen de categorieën **'Dromen en Rondkomen'** (Hoorn: 6,1%; WF: 1,0%) en **'Landelijke Vrijheid'** (Hoorn: 0,02%; WF: 12,10%). Beide gebieden hebben 'Volks en Uitgesproken', 'Gewoon Gemiddeld' en 'Gezellige Emptynesters' als drie grootste segmenten.

	Hoorn	%	West-Friesland	%
C - Volks en Uitgesproken	7083	20,5%	9748	16,0%
F - Gewoon Gemiddeld	6289	18,2%	10400	17,0%
G - Gezellige Emptynesters	5324	15,4%	10014	16,4%

Volgens het Whize segmentatiemodel is het aandeel dat **interesse** heeft voor **kunst en cultuur** het grootst in het segment **'Luxe Leven'** (41%), de groep die ook de meeste tijd en het meeste geld hieraan kan besteden. Hierna volgen de segmenten 'Zorgeloos en Actief' (39%), 'Stedelijk Dynamiek' (39%) en 'Jong en Hoopvol' (34%). Hieruit valt op te maken dat zowel de **jongeren** als de **ouderen** zich interesseren in kunst en cultuur, natuurlijk wel andere vormen van kunst en cultuur. De

leeftijdsgroep die daar tussenin zit, **30 - 60 jaar**, heeft **minder interesse** in kunst en cultuur, wellicht omdat er minder vrijheid is om van kunst en cultuur te genieten. Verder lijken **opleidingsniveau** en **financiële situatie** ook van invloed op deze categorie. Juist in de twee grootste segmenten in Hoorn ligt het aandeel dat interesse heeft in kunst en cultuur laag (25% en 27%). Over het algemeen geeft 30,2% van de huishoudens in Hoorn aan interesse te hebben in kunst en cultuur.

Muziekinstrument bespelen	%	#
A - Dromen en Rondkomen	5%	105
B - Jong en Hoopvol	7%	119
C - Volks en Uitgesproken	5%	354
D - Bescheiden Ouderen	4%	161
E - Stedelijke Dynamiek	5%	28
F - Gewoon Gemiddeld	6%	377
G - Gezellige Emptynesters	5%	266
H - Landelijke Vrijheid	6%	0
I - Plannen en Rennen	5%	181
J - Zorgeloos en Actief	5%	159
K - Luxe Leven	6%	36
Gemiddelde / Aantal hh	5,2%	1787

Tekenen, schilderen, kleien, beeldhouwen	%	#
A - Dromen en Rondkomen	6%	126
B - Jong en Hoopvol	7%	119
C - Volks en Uitgesproken	7%	496
D - Bescheiden Ouderen	6%	241
E - Stedelijke Dynamiek	5%	28
F - Gewoon Gemiddeld	4%	252
G - Gezellige Emptynesters	6%	319
H - Landelijke Vrijheid	4%	0
I - Plannen en Rennen	5%	181
J - Zorgeloos en Actief	6%	191
K - Luxe Leven	6%	36
Gemiddelde / Aantal hh	5,8%	1989

Popconcert/-festival/dance event bezoeken	%	#
A - Dromen en Rondkomen	5%	105
B - Jong en Hoopvol	9%	153
C - Volks en Uitgesproken	6%	425
D - Bescheiden Ouderen	3%	121
E - Stedelijke Dynamiek	10%	56
F - Gewoon Gemiddeld	6%	377
G - Gezellige Emptynesters	4%	213
H - Landelijke Vrijheid	4%	0
I - Plannen en Rennen	7%	253
J - Zorgeloos en Actief	4%	127
K - Luxe Leven	5%	30
Gemiddelde / Aantal hh	5,4%	1860

Klassiek concert bezoeken	%	#
A - Dromen en Rondkomen	3%	63
B - Jong en Hoopvol	2%	34
C - Volks en Uitgesproken	2%	142
D - Bescheiden Ouderen	3%	121
E - Stedelijke Dynamiek	4%	22
F - Gewoon Gemiddeld	2%	126
G - Gezellige Emptynesters	3%	160
H - Landelijke Vrijheid	2%	0
I - Plannen en Rennen	2%	72
J - Zorgeloos en Actief	5%	159
K - Luxe Leven	4%	24
Gemiddelde / Aantal hh	2,7%	923

Interessant om te zien is dat het bespelen van een **muziekinstrument** niet zo zeer inkomensafhankelijk lijkt te zijn, maar eerder **leeftijdsafhankelijk**; in segment 'Dromen en Rondkomen' bespelen procentueel evenveel mensen een muziek-instrument als in vijf andere segmenten. Dat gaat **tegen de notie in** dat muziekcoëfening steeds meer een **elitaire bezigheid** is. De koploper is 'Jong en Hoopvol' en hekkensluiter is 'Bescheiden Ouderen', waaruit op te maken valt dat leeftijd een grote factor is.

Museum of galerie bezoeken	%	#
A - Dromen en Rondkomen	9%	188
B - Jong en Hoopvol	9%	153
C - Volks en Uitgesproken	8%	567
D - Bescheiden Ouderen	9%	362
E - Stedelijke Dynamiek	14%	78
F - Gewoon Gemiddeld	6%	377
G - Gezellige Emptynesters	14%	745
H - Landelijke Vrijheid	7%	0
I - Plannen en Rennen	9%	325
J - Zorgeloos en Actief	17%	541
K - Luxe Leven	21%	126
Gemiddelde / Aantal hh	10,0%	3464

Verder valt op te merken dat bij het **bezoeken van cultuur** de segmenten **E, G, J** en **K** vaak relatief hoog scoren. De kenmerken die deze segmenten gemeenschappelijk hebben zijn: **geen kinderen** in het huishouden, **hoger opleidingsniveau** en de middelen (**tijd en geld**) om culturele bezoeken te doen. Hierbij komt dat het interesse voor kunst en cultuur in deze segmenten ook relatief hoog is. Het segment **'Jong en Hoopvol'** heeft ook wel een aantal van deze kenmerken en ook zeker de interesse, maar mist waarschijnlijk soms de middelen om ook daadwerkelijk de culturele sector te bezoeken.

Schouwburg of theater bezoeken	%	#
A - Dromen en Rondkomen	5%	105
B - Jong en Hoopvol	6%	102
C - Volks en Uitgesproken	6%	425
D - Bescheiden Ouderen	6%	241
E - Stedelijke Dynamiek	8%	45
F - Gewoon Gemiddeld	7%	440
G - Gezellige Emptynesters	10%	532
H - Landelijke Vrijheid	9%	1
I - Plannen en Rennen	7%	253
J - Zorgeloos en Actief	10%	318
K - Luxe Leven	10%	60
Gemiddelde / Aantal hh	7,3%	2522

Interesse in gaming	%	#	Vrijwilligerswerk	%	#
A - Dromen en Rondkomen	15%	314	A - Dromen en Rondkomen	13%	272
B - Jong en Hoopvol	13%	221	B - Jong en Hoopvol	15%	255
C - Volks en Uitgesproken	15%	1062	C - Volks en Uitgesproken	17%	1204
D - Bescheiden Ouderen	12%	483	D - Bescheiden Ouderen	24%	965
E - Stedelijke Dynamiek	13%	73	E - Stedelijke Dynamiek	10%	56
F - Gewoon Gemiddeld	9%	566	F - Gewoon Gemiddeld	13%	818
G - Gezellige Emptynesters	9%	479	G - Gezellige Emptynesters	25%	1331
H - Landelijke Vrijheid	7%	0	H - Landelijke Vrijheid	22%	1
I - Plannen en Rennen	7%	253	I - Plannen en Rennen	13%	470
J - Zorgeloos en Actief	7%	223	J - Zorgeloos en Actief	21%	668
K - Luxe Leven	7%	42	K - Luxe Leven	14%	84
Gemiddelde / Aantal hh	10,8%	3716	Gemiddelde / Aantal hh	17,8%	6125

Interesse in lokale cultuuragenda	%	#
A - Dromen en Rondkomen	13%	272
B - Jong en Hoopvol	16%	272
C - Volks en Uitgesproken	15%	1062
D - Bescheiden Ouderen	15%	603
E - Stedelijke Dynamiek	19%	106
F - Gewoon Gemiddeld	15%	943
G - Gezellige Emptynesters	17%	905
H - Landelijke Vrijheid	21%	1
I - Plannen en Rennen	16%	579
J - Zorgeloos en Actief	20%	637
K - Luxe Leven	18%	108
Gemiddelde / Aantal hh	15,9%	5489

Uit zowel het Whize-model als de arrangementenmonitor Hoorn valt af te leiden dat **vrijwilligerswerk** voornamelijk gedragen wordt door **ouderen**. Volgens de arrangementenmonitor is 18,3% van de groep 18 t/m 64 jaar vrijwilliger, terwijl onder de groep 65+ jaar het percentage 26,5% is. De arrangementenmonitor komt op een iets positiever gemiddelde uit van **20,5%** van de inwoners van gemeente Hoorn.

Verder valt op te merken dat de interesse in **gaming** voornamelijk bij **jongeren** en huishoudens met **jonge kinderen** ligt. De interesse in de lokale cultuuragenda is over alle segmenten verspreid. De minste interesse is er in het segment 'Dromen en

Rondkomen', waarschijnlijk omdat deze groep andere prioriteiten heeft. Verder valt op te merken dat het segment 'Landelijke Vrijheid' de kroon spant. Allicht komt het omdat deze groep niet op de stad gericht is en cultuur liever, dichter bij huis, in de regio beleeft. Verder is het verschil met de overige segmenten niet enorm groot en dus voor Hoorn niet relevant.

Concluderende opmerkingen

De demografische samenstelling van gemeente Hoorn komt het meest overeen met het gemiddelde voor Sterk Stedelijke gemeentes.⁵ De leeftijdsdistributie is vrijwel identiek, daarbij heeft gemeente Hoorn iets meer culturele diversiteit en iets minder eenpersoonshuishoudens. Hoorn gaat de komende twintig jaar wel een demografische verandering tegemoet. Ondanks een geringe groei van het inwonersaantal zal de bevolking vooral meer vergrijzen. Wat betreft de financiële situatie doet Hoorn niet onder het landelijk gemiddelde en tevens Sterk Stedelijke gemeentes. Het aandeel lager opgeleiden ligt wel iets hoger in Hoorn dan het landelijk gemiddelde en de Sterk Stedelijke gemeentes, maar het aandeel huishoudens met een laag inkomen ligt in Hoorn wel lager dan in de genoemde vergelijkingen. Qua woonomgeving (woningwaarde, overlastmeldingen, fysieke voorzieningen) wijkt Hoorn amper af van het gemiddelde voor Sterk Stedelijke gebieden en scoort Hoorn zelfs een beetje beter met betrekking tot de aanwezigheid van fysieke voorzieningen. Ook wanneer wordt gekeken naar culturele voorzieningen mag Hoorn best tevreden zijn. Als we het ringenmodel van Cor Wijn als richtlijn nemen, kan worden opgemerkt dat de culturele infrastructuur van Hoorn veelal overeenkomt met het ideaal beeld van een middelgrote gemeente (zoals Hoorn). Enkel een volwaardig poppodium mist nog, maar daartegenover staat dat Hoorn ook voorzieningen heeft die in het ideaal beeld van grote gemeentes passen, zoals ateliers, een presentatie-instelling, een filmhuis en een schouwburg.

Wanneer we iets specifiekier kijken naar de wijken binnen de gemeente, zien we dat op sociaal-economisch vlak Grote Waal, Risdam-Noord en -Zuid, en Kersenboogerd-Noord het het moeilijkst hebben. De wijken die op dit vlak juist excelleren zijn Bangert-Oosterpolder, Nieuwe Steen en in mindere mate ook Blokker. De overige wijken scoren relatief gemiddeld.

Wat opvalt wanneer we kijken naar de samenstelling van de segmenten uit het Whize-model, is dat Hoorn toch een redelijk groot deel (43,2%) van haar bevolking in de lagere welstand-klasse heeft zitten (segmenten A t/m D). Zeker ook in vergelijking tot het ommeland, West-Friesland, dat maar 30,9% van haar bevolking in deze segmenten heeft zitten. Het grootste verschil hierin zit in het segment 'Dromen en Rondkomen': Hoorn heeft bijna 3,3 keer zoveel inwoners die onder dat segment vallen. Er is ook een groot verschil op te merken tussen Hoorn en West-Friesland in

⁵ Sociaal Profiel Hoorn 2022; de 5 gradaties zijn 'Niet Stedelijk', 'Weinig Stedelijk', 'Matig Stedelijk', 'Sterk Stedelijk' en 'Zeer Sterk Stedelijk'.

het segment 'Landelijke Vrijheid', maar deze is verklaarbaar. Dit segment focust zich op veelal vrijstaande huizen met grond eromheen, met name boerderijen.

De drie grootste segmenten in Hoorn zijn **'Volks en Uitgesproken'**, **'Gewoon Gemiddeld'** en **'Gezellige Emptynesters'**. Deze segmenten hebben de volgende kenmerken:

KENMERKEN

- Jonger dan 60 jaar

- Alleenstaand of samen

- Huishoudens met en zonder kinderen

- Studerend, werkloos of zoekend, arbeidsongeschikt, loondienst

- Praktijkgerichte opleiding

- Benedenmodaal of modaal

- Huurwoning

- Brommer, scooter

-
 - Dagjes weg
 - Gaming
 - Attractiepark
 - Darts, snooker
 - Huisdieren
 - TLC
 - Slam!, FunX
 - Roddelbladen (Privé, Story)
 - Metro

KENMERKEN

- 30 - 60 jaar

- Samen

- Kinderen in alle leeftijdsgroepen

- Loondienst

- Middelbaar opgeleid

- Modaal

- Koopwoning

- Twee auto's

-
 - Verhuizingen
 - Sport
 - Doe-het-zelven
 - Caravan, bungalowpark
 - Bezoek pretpark
 - Gezelschapsspellen
 - Nickelodeon
 - Qmusic, Radio 538
 - WIJ Jonge Ouders, Ouders van Nu

KENMERKEN

- Ouder dan 60 jaar

- Samen

- Geen kinderen of boven de 25 jaar

- Loondienst, (pre)pensioen, vrijwilliger

- Middelbaar opgeleid

- Modaal

- Koopwoning

- Eén (eigen) auto

-
 - Veel uitstapjes
 - Wandelen, fietsen, tennissen
 - Actualiteiten
 - Vrijwilligerswerk
 - Politiek
 - Prepaid mobiel
 - Omroep MAX, regionale zenders
 - NPO 5
 - Fiets
 - Regionaal dagblad

Zoals te zien betreft dit een hele gemiddelde groep mensen: middelbaar opgeleid, vaak in loondienst met een modaal inkomen, een koopwoning en een auto voor de deur. Alleen 'Volks en Uitgesproken' hangt qua welstand iets onder dit beeld: vaak iets lager opgeleid, een (bijna) modaal inkomen, een (sociale) huurwoning en een goedkopere vorm van transport. Zoals uit de verschillende tabellen in dit document is af te leiden, zijn dit over het algemeen geen cultuurgenieters. Enkel de 'Gezellige Emptynesters' zijn wat vaker met cultuur bezig (vrijwilligerswerk of cultuur bezoeken), maar deze groep heeft er dan ook wat meer de vrijheid voor: geen kinderen meer in huis, wat meer geld en wat meer tijd over voor culturele verrijking.

Jongeren lijken ook wel warm te worden voor cultuur. Dit is echter een doelgroep die de komende jaren zal slinken in de gemeente. Daarom lijkt een focus op kwaliteit in plaats van kwantiteit, zeker met betrekking tot cultuur, gepast.